TUTKIMUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA

Fortum Power & Heat Oy

HAKEMUS

Fortum Power & Heat Oy (myöhemmin FPH) hakee Maanmittauslaitokselta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 84 § mukaista tutkimuslupaa uutta 2 x 400 kV voimajohtoa varten välillä Espoo – Kirkkonummi, Espoon kaupungissa ja Kirkkonummen kunnassa. Tutkimuslupaa haetaan kolmeksi vuodeksi.

Voimajohdon tarve

Hakemuksen mukaan suunnittelee Fortum Power & Heat Oy rakentaa uusi korkeajännitevoimajohto (liityntäjohto), jolla johdolla liitetään Espoon muuntoasema (sähköasema) 2 x 400 kV:n voimajohdolla sähköasemalle Masalassa Kirkkonummella. Tarkoitus tässä rakennushankkeessa on, että uuden sähkönsiirtojohdon kautta turvataan ja parannetaan sähköjakelua alueella, muunmuassa ajatellen yhden uuden suunnitellun datakeskuksen tarvetta Sundsbergissä Kirkkonummella. Hakemuksen mukaan on se tärkeää rakentaa tämä uusi voimansiirtojohto ajatellen sähköverkon sähkönsiirtokapasiteettia tulevaisuudessa.

Hakemuksen mukaan toteutetaan uusi suunniteltu voimajohto, noin 8,0 km:n pituudella, kokonaisuudessaan maakaapelina sillä tavalla, että johto rakennetaan kahtena vierekkäinolevana maakaapelina, jolloin toinen kaapeli on varayhteys, mikä johtuu sähkönsiirtoyhteyden korvattavuusvaatimuksesta. Mitään osaa johdosta ei nyt rakenneta ilmajohtona. Maakaapelin johtoalueen lopullinen leveys on noin 8,2 m maastossa. Tutkimuslupa tarvitaan, jotta voidaan määrätä suunta ja sijainti uudelle maakaapelille.

Suunniteltu reittivaihtoehto

Se on tarkoitus rakentaa uusi voimajohto sijainniltaan Espoon länsiosan ja Kirkkonummen Masalan taajaman välillä. Voimajohtolinjaus lähtee Espoon sähköasemalta Espoonkartanon länsipuolella ja kulkee kohti etelää ja lounasta pitkin väylää Mankki – Luoma - Masala ja se päättyy sähköasemalla noin 0,5 km Masalan eteläpuolella Kirkkonummella.

Voimajohdon kokonaispituus tässä tutkimusluvassa on noin 8,0 km. Uusi voimajohto on liityntäjohto, joka liittää Espoon muuntoaseman sähköasemalle Kirkkonummella. Voimajohtolinjaus seuraa suurelta osalta yhtä maantietä (1130) ja yhtä kantatietä (50) niiden länsipuolella.

Allekirjoitettu sähköisesti
Palomäki Eero (18.11.2020 13:59:47)
Lind Heikki (18.11.2020 14:14:16)

Hakija toteaa hakemuksessa, että hankkeen toteutusta varten tutkittiin kahta eri reittivaihtoehtoa, joista toinen (itäinen) kuitenkin jouduttiin hylkäämään, koska se todettiin mahdottomaksi toteuttaa. Tämä itäinen linjausvaihtoehto olisi alittanut yhden merenlahden, Espoonlahden.

Tutkimusmenetelmät

Voimajohtoreitillä tehdään maastokartoitus sekä maaperätutkimus maaperän soveltuvuuden selvittämiseksi maakaapelia varten. Tutkimusalueen leveydeksi esitetään 200 metriä molempiin suuntiin suunnitellun johdon keskilinjasta.

Maastokartoituksessa mitataan ja selvitetään maaston muodot johtolinjan molemmin puolin sekä muut oleelliset seikat, kuten maakaapelin suunnitteluun vaikuttavat seikat ja kiinteistörajat. Maakaapelilinjaus merkitään puukepeillä ja puupaaluilla maastossa. Tutkimusalueella kaadetaan tutkimusta vaikeuttavat puut tarvittavalla leveydellä. Tutkimuksesta johtuvat vahingot korvataan maanomistajalle.

Maaperätutkimukset tehdään käyttäen kairausta tai jotakin toista soveltuvaa menetelmää.

KUULEMINEN JA MUUT SELVITYKSET

Maanmittauslaitos on ilmoittanut hakemuksen vireilläolosta maanmittauslaitoksen sähköisellä ilmoitustaululla 1.9.2020 molemmilla kielillä sekä sanomalehdissä ’Hufvudstadsbladet’ 2.9.2020 ruotsiksi, ’Länsiväylä’ 5.9.2020 suomeksi ja ’Kirkkonummen Sanomat’ 3.9.2020 sekä suomeksi että ruotsiksi. Hakemusasiakirjat ovat olleet saatavilla Maanmittauslaitoksen kirjaamosta tilaamalla ja se on ollut mahdollista tutustua niihin Maanmittauslaitoksen palvelupisteissä. Kuulemiselle oli järjestetty aikaa aina 1.10.2020 asti. Asianosaisten maanomistajien pyynnöstä pidennettiin tämä määräaika aina 23.10.2020 asti.

Määräajan sisällä on maanmittauslaitokselle jätetty sisään lausunto kolmelta maanomistajalta erikseen, Reeta Niskavaara, Ernst Grönblom sekä Juha ja Tuula Saari, ja yksi yhteinen lausunto kolmelta maanomistajalta, Ernst Grönblom, Marko Vähäkuopus sekä Jukka Häkkinen ja Merja Louhelainen.

Lausunnoissa todetaan seuraavaa:

Reeta Niskavaara vastustaa maakaapelin vetoa asuntotonttinsa vieressä tai sen lähistöllä.

Juha ja Tuula Saari esittävät, että he eivät tässä hankkeessa anna lupaa kaataa enempää puita oman asuntotonttinsa ja junaradan välillä. He ehdottavat lausunnossaan myös, että uusi voimajohto vedettäisiin pitkin vaihtoehtoista linjausta yhden olevan korkeajännitejohdon vierellä, joka voimajohto on ilmajohto.

Ernst Grönblom, Marko Vähäkuopus sekä Jukka Häkkinen ja Merja Louhelainen / Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy esittävät seuraavaa yhteisessä lausunnossa:

Lausunnonantajat näkevät sen yhtenä puutteena FPH:n hakemuksessa, että esitetty reittivaihtoehto on liian yksipuolinen sitä kautta, että mahdollinen tutkimuslupa tietyllä tarkkuudella lukitsee voimajohtolinjauksen tähän haettuun sijaintiin. Hakijan olisi pitänyt tässä vaiheessa esittää myös toisia linjausvaihtoehtoja, jotta kansalaisilla alueella olisi ollut todellinen tilaisuus vaikuttaa kaapelin linjaukseen ja sijaintiin. Nyt jää tämä mahdollisuus pois.

Lausunnossa esittävät muistuttajat myös, kuinka uusi maakaapeli tulisi vaikuttamaan kiinteistöihin ja ympäristöön. Sen lisäksi katsotaan, että hankkeelta edellytetään nyt YVA-menettelyä. Muistuttajat vastustavat tutkimusluvan myöntöä.

Kaikki muistuttajat ilmaisevat lausunnoissaan myös huolen siitä, minkälaisia haittoja ja arvonmenetyksiä uusi sähkönsiirtolinja aiheuttaa ympäristössä alueella.

Maanmittauslaitos on toimittanut annetut lausunnot hakijalle tiedoksi ja pyytänyt niiden johdosta vastineen.

Hakija Fortum Power & Heat Oy on jättänyt sisään 30.10.2020 päivätyn vastineen.

Vastineen mukaan todetaan, että asioita, jotka mainitaan maanomistajien ja muistuttajien lausunnoissa, ei ratkaista tutkimusluvan käsittelyn yhteydessä vaan että tässä vaiheessa tehdään tarvittava tutkimus maastossa, jotta voitaisiin selvittää se paras ja edullisin lopullinen reitti uudelle voimalinjalle. Lähtökohta suunnittelulle on nyt, että uusi sähkölinja kokonaisuudessaan toteutetaan maakaapelina. Voimajohdon suunnitteluvaiheessa myöhemmin on maanomistajilla mahdollisuus esittää mielipiteensä ja vaatimuksensa sen toteutuksesta.

Vastineessa todetaan, että Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei ole edellyttänyt YVA-menettelyä (Ympäristövaikutusten arviointimenettely) tästä haetusta linjausvaihtoehdosta. Selvitetty itäinen vaihtoehto linjaukselle ei ole toteutuskelpoinen.

FPH ilmoittaa vastineessaan, että jätetyissä lausunnossa ei ole esitetty perusteita, joiden mukaan tutkimuslupa ei olisi tarpeellinen ajatellen voimajohdon suunnittelua ja johtoalueen tutkimista. Tutkimusluvan nojalla pääsee hakija tarkastelemaan suunnittelualuetta konkreettisella tasolla maastossa, ja näin voidaan tehdä mahdolliseksi pienten muutosten suunnittelu hankkeen toteuttamiseksi, myös erityiskohteiden osalla. Hakija vaatii, että ne asiakohdat lausunnoissa, joissa vastustetaan tutkimusluvan myöntöä, hylätään.

ASIAN RATKAISU

Perustelut

Lunastuslaissa tai sen esitöissä ei ole tarkemmin määrätty tutkimusluvan myöntämisen edellytyksiä. Oikeuskäytännössä (KHO 13.6.1990/2041) on tutkimusluvan edellytysten katsottu täyttyvän, kun tutkimuslupaa koskeva hanke *saattoi* lunastuslain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olla yleisen tarpeen vaatima ja kun tutkimus oli tarpeellinen lunastuksen toimittamisen selvittämiseksi. Jos se on etukäteen selvää, että itse lunastuslupaa ei lunastusedellytysten puuttuessa voida myöntää, ei silloin myöskään voida myöntää vastaavaa tutkimuslupaa.

Tutkimuslupaa haetaan sähkönsiirtojohdolle, jolla sähköenergia siirretään Espoon sähköaseman ja Masalassa Kirkkonummella sijaitsevan sähköaseman välillä. Hakemuksen mukaan on hankkeen takana myös tavoite tehdä sähköjakelu alueella enemmän turvatuksi ja enemmän toimintavarmaksi. Tutkimuslupa tavallisesti edeltää lunastuslupahakemusta, joka tullaan esittämään myöhemmin.

Maanmittauslaitos katsoo, että tämä voimajohtohanke tarkoittaa yleisen sähköhuollon järjestämistä yhteiskunnassa ja saattaa siten olla lunastuslain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun yleisen tarpeen vaatima.

Hallituksen esityksessä lunastuslain muuttamiseksi (HE 265/2009 vp) on 84 §:ä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa lausuttu, että ennen lunastushakemuksen tekemistä on usein tarpeen suorittaa lunastuksen kohteeksi aiotun alueen tutkimus sen selvittämiseksi, että alue soveltuu aiotulle hankkeelle, sekä lunastuksen kohteeksi tarvittavan alueen ulottuvuuden määrittämiseksi. Tällainen tutkimustarve koskee erityisesti 9 §:n 4 momentin mukaisia johtojen rakennushankkeita.

Tutkimuslupavaiheessa ei millään tavalla eikä missään laajuudessa ratkaista itse lunastuksen edellytyksiä vaan tutkimusluvan merkitys on valmistella lunastusluvan hakua. Usein on myös niin, että se paras ja ympäristölle vähiten haittaa tuottava johtolinjausvaihtoehto löydetään vasta tutkimusluvan nojalla tehdyssä maastotutkimuksessa tai selvityksessä. Tutkimusluvan nojalla ei ole mahdollista tehdä mitään toimenpiteitä, jotka liittyvät itse hankkeen toteutukseen. Maanomistajat, jotka nyt ovat esittäneet lausunnon tai huomautuksen, ottavat siinä kantaa itse maakaapelin haittavaikutuksiin siinä tapauksessa, että kaapelille myönnetään lunastuslupa ja että kaapeli rakennetaan.

Yhteisessä lausunnossa kolmelta maanomistajalta katsotaan, että hankkeen osalla pitää tehdä ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Tätä menettelyä ei kuitenkaan voida edellyttää hakijalta tutkimuslupavaiheessa, sillä se voi jopa olla niin, että tutkimuksen kautta vasta pystytään kunnolla täsmentämään ne linjausvaihtoehdot, joita YVA-menettelyssä tutkitaan. Edellytyksenä tutkimuslupapäätöksen myönnölle ei ole hanketta koskeva YVA-menettely.

Maanmittauslaitos katsoo, että maastotutkimus on tarpeen hankkeen suunnittelun kannalta.

Maanmittauslaitos toteaa, että tutkimuslupa ei kumoa esimerkiksi luonnonsuojelulain tai muinaismuistolain asettamia rajoituksia tai vaatimuksia alueen käytölle, vaan maastotutkimuksia suorittavan tahon on oltava selvillä näiden lakien sisällöstä ja otettava ne huomioon maastotutkimuksia tehdessään.

Jos hanke myöhemmin etenee lunastuslupavaiheeseen, kuullaan siinä vaiheessa kuntaa sekä tiettyjä viranomaistahoja. Jos hankkeella on ympäristönsuojelun kannalta huomattava merkitys, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Ympäristö -vastuualue) varattava tilaisuus antaa lausunto asiassa. Jos lunastuslupahakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on vaadittavista selvityksistä hakemusasiakirjoissa säädetty lunastuslain 5 §:ssä.

Mikäli hankkeelle myönnetään lunastuslupa, tulee sen jälkeen vireille lunastustoimitus, missä määrätään korvaukset lunastettavan omaisuuden omistajalle täyden korvauksen periaatteella lunastuksen vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Tällaisia ovat mm. maa- ja metsätaloudelle aiheutuvat haitat ja vahingot.

Eri reittivaihtoehtojen arviointi ei kuulu tutkimuslupavaiheeseen, vaan mahdollisesti tulevaan lunastusluvan käsittelyyn. Myöskään linjan rakentamiseen liittyvien teknisten ratkaisujen arviointi (esim. pylvästyypit silloin kun on kysymyksessä ilmajohto) eivät kuulu tutkimuslupavaiheeseen. Tällaiset seikat on kuitenkin hyvä tässä vaiheessa saattaa tutkimusluvan hakijan tietoon, jotta ne mahdollisuuksien mukaan voidaan ottaa huomioon linjan jatkosuunnittelussa. Se on myöhemmin tarvittaessa mahdollista saada lunastuslain mukainen tutkimuslupa jotakin toista johtolinjausta varten.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää Fortum Power & Heat Oy:lle tutkimusluvan Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan alueella tehtäviin tutkimuksiin hakemuksen mukaisesti. Tutkimusalueen leveys on 200 m suunnitellun voimajohdon keskilinjasta molemmilla puolilla johtoa.

Maanmittauslaitos katsoo, että se ei ole tarpeen asettaa vakuutta tutkimuksesta aiheutuvan haitan tai vahingon korvaamiseksi.

Sovelletut lainkohdat

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977) 84 §

LUPAEHDOT

1. Lupa on voimassa kolme vuotta luvan myöntöpäivästä eli aina 18.11.2023 asti.

2. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä, eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

3. Hakijan on vähintään seitsemän päivää ennen tutkimuksen aloitusta annettava tavallisena tiedoksiantona tieto niille kiinteän omaisuuden omistajille ja käyttöoikeuksien haltijoille, joiden osoite tiedetään. Muille on tutkimuksen aloituksesta annettava tieto yleistiedoksiantona, joka on julkaistava siten kuin kunnalliset ilmoitukset on kyseisessä kunnassa julkaistava. Jäljennös tutkimuslupapäätöksestä on toimitettava sille, joka on sitä pyytänyt.

4. Tutkimus on suoritettava välttäen tarpeettoman haitan ja vahingon aiheuttamista. Mahdollisuuksien mukaan pitää luvan saajan järjestää tilaisuus niille kiinteistönomistajille, jotka ovat esittäneet muistutuksen tästä tutkimuslupahakemuksesta, olla läsnä, kun tutkimusta tehdään heidän kiinteistöjensä vieressä tai lähistöllä. Tällöin pitää tutkimuksen suorittajan sopivalla tavalla ilmoittaa asianosaiselle aika ja paikka, jolloin tällä on tilaisuus olla läsnä tutkimuksessa.

5. Vahinko, jota ei ole tutkimukselle varatun ajan loppuun mennessä korjattu, ja haitta on viipymättä korvattava. Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa soveltuvin kohdin noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava yhden vuoden kuluessa tutkimukselle varatun ajan loppumisesta ja määräyksen sen toimittamiseen antaa Maanmittauslaitos.

LAINKOHDAT

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 84, 85, 86 ja 88 §:t.

MAKSU

Maksu tutkimusluvasta määrätään MMM:n asetuksen (1348/2018) mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tästä päätöksestä tehtävä valitus ei estä tutkimuksen suoritusta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Maanmittauslaitos

Eero Palomäki (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Maanmittausinsinööri (DI)

Heikki Lind *(allekirjoitettu sähköisesti)*
Johtaja

Päätöstä koskeviin mahdollisiin kysymyksiin vastaa ensisijaisesti Eero Palomäki.

JAKELU
Fortum Power & Heat Oy
Reeta Niskavaara
Juha ja Tuula Saari
Asianajaja Sakari Niemelä / Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy

TIEDOKSI
TLT-Building Oy / Arto Marjoniemi

VALITUSOSOITUS

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen antama päätös luvasta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Hallinto-oikeutena toimii Helsingin hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus
postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
käyntiosoite: Tuomioistuimet -talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: (Kirjaamo) 029 56 42069
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava
• päätös, johon haetaan muutosta
• miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
• perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:
• tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
• päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä

• selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
• asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun ilmoitus luvan myöntämisestä on julkaistu Maanmittauslaitoksen sähköisellä ilmoitustaululla, joka löytyy Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset . Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, jatkuu valitusaika vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: http://www.oikeus.fi